

COMPACTUL FISCAL EUROPEAN: STADIUL IMPLEMENTĂRII

Ministerul Finanțelor Publice

Direcția de politici și analiză macroeconomică

Alexandra COJOCARU - director

- *Considerații generale*
- *Echilibrul bugetar și transpunerea MTO*
- *Convergența spre MTO*
- *Clauze derogatorii și circumstanțe excepționale*
- *Mecanismul de corecție*
- *Instituții de monitorizare*

Considerații generale

- **Modalități juridice de implementare în cadrul legal:** Constituție / legi organice/ legi ordinare
- **Regula privind echilibrul bugetar:**
 - Obiectivul pe termen mediu (MTO) introdus în legislația națională,
 - prin trimiteri la SGP, TSCG și legislația UE,
 - prin menționarea unei ținte pentru soldul bugetar structural.
 - Principalele preocupări - încorporarea limitei inferioară de -0.5%, introdusă de TSC.
- **Ajustare în vederea atingerii MTO:** multe țări au atins deja MTO, altele vor trebui să facă progrese spre acesta.
- **Clauza derogatorie:** SM au aderat la definiția UE privind clauza derogatorie pentru situații excepționale
- **Mecanismul de corecție:**
 - I. corecția survine din respectarea regulii privind echilibrul bugetar propriu-zis + mecanisme mai stricte de reducere a datoriei.
 - II. procedură corectivă națională în urma identificării unei devieri importante.
 - III. fără procedură națională specifică, dar cu aplicare strictă a recomandărilor UE.
- **Instituții independente de monitorizare:**
 - Progrese substanțiale în stabilirea instituțiilor independente de monitorizare în aproape toate statele membre
 - **Mandatul și asigurarea accesului acestora la informații** necesită în unele cazuri clarificări.

Echilibrul bugetar și transpunerea MTO

- **MTO** - element central al componentei preventive a SGP, reiterat în TSCG pentru a defini "regula echilibrului bugetar"
- **Abordări în transpunerea MTO:**
 - ➔ Implementarea directă a conceptului de MTO în legislația națională
 - adoptată de BG, CY, DK, FI, FR, IE, IT, LT, LU, NL, PT și **RO**.
 - avantaje: simplitate, transparență și includerea tuturor dispozițiilor care reglementează MTO, inclusiv actualizarea regulată.
 - ➔ Specificarea de reguli numerice la nivel național care să asigure respectarea MTO
 - adoptată de AT, DE, EE, ES, LV, SK.
 - în practică, în aceste state membre, MTO ar trebui să fie asigurată prin consacrarea în legislație a anumitor obiective și limite pentru nivelul soldului structural.

Convergența spre MTO

- MTO atins de: DE, DK, EE, FI, LV.
- Abordări privind convergența în vederea atingerii MTO - se disociază grupuri de SM care:
 - a) definesc calea convergenței prin trimiteri la legislația UE (RO, NL, FR, SK, CY, IE)*
 - b) indică efortul structural necesar pentru atingerea MTO și / sau intervalul (PT, LT, AT, ES, BG)*
- În baza componentei preventive a PSC, CE va evalua posibilitatea permiterii unor abateri temporare de la MTO sau de la traiectoria de ajustare în vederea atingerii acestuia, cu condiția respectării următoarelor criterii:
 - Creștere PIB negativă sau mult sub potențial (valoare mare, negativă a Output Gap-ului).
 - Respectarea criteriului deficitului bugetar și a datoriei publice
 - Abaterea permisă să reflecte cheltuielile naționale de cofinanțare aferente proiectelor din cadrul:
 - politici structurale și de coeziune (FEDR, FSE și Fondul de Coeziune),
 - Trans-European-Network (TEN)
 - Mecanismul de Conectarea a Europei (MCE)

respectiv programe de investiții publice cu efecte bugetare directe, pozitive și verificabile pe termen lung.

 - Abaterile permise trebuie să fie compensate, astfel încât intervalul de timp necesar pentru atingerea MTO să nu fie afectat.

Clauze derogatorii - circumstanțe excepționale

- **Clauza derogatorie** : deviere temporară de la MTO sau de la calea de ajustare în situații excepționale
- Procesul în sine presupune:
 - definirea circumstanțelor excepționale
 - definirea procesului de declanșare, monitorizare și închidere a clauzei
 - determinarea modalității de corecție
- **Circumstanțele excepționale** pot fi de forma:
 - Impactul reformelor structurale (PT)
 - Procese naturale și sociale și securitate națională (LV)
 - Sustenabilitate economică și socială (ES)
- Pentru **evitarea utilizării abuzive** a clauzei, se recurge la:
 - aprobarea în Parlament: IT, ES, AT.
 - opinia Consiliului Fiscal: EE, ES, LE, LT, PT, RO.

RO: Guvernul trebuie să argumenteze în cazul în care nu ia în considerare opinia Consiliului Fiscal.

Mecanismul de corecție - abordări

- **Scop:** evitarea devierii de la MTO și de la calea de ajustare către atingerea MTO.
- **Abordări:**
 - Regulă ex ante privind soldul bugetar (structural) echilibrat - DE, EE, AT și LV - prezentarea și adoptarea bugetelor care sunt la sau peste ținta MTO în termeni structurali + mecanism de corecție.
 - Mecanism ex post bazat pe un plan corectiv - ES, FR, IT, LU, PT, SK – identificare ex post a unei devieri semnificative + plan corectiv.
 - Mecanism ex post, bazat pe reglementări UE - CY, IE, NL, FI, **RO** - crearea unei legături între recomandările din cadrul reglementărilor fiscale europene și politica fiscală națională.

Instituții de monitorizare (II)

- **Sarcini principale de evaluare** privind:
 - activarea mecanismului de corecție
 - îndeplinirea cerințelor
 - recursul la clauze derogatorii
- **Caracteristicile conceptuale** – pentru asigurarea unui grad înalt de autonomie funcțională
- **Obligația “respectă-sau-explică”**, ca urmare a evaluării de către aceste organisme
- **Desemnarea instituției de monitorizare:**
 - îmbinarea regulilor fiscale cu instituții de monitorizare independente - tendință în țările avansate economic
 - instituții de monitorizare de sine-stătătoare - 6 SM (CY, LV, SI, PT, SK, IE)
 - instituții atașate unor entități deja existente - 11 SM (EE, LU, LT, NL, IT, FR, **RO**, AT, DK, DE, FI)
 - soluție intermediară – ES : Autoritatea pentru Responsabilitate Fiscală este administrativ atașată Ministerului Finanțelor și Administrației Publice, dar operațional deține personalitate juridică proprie.

Instituții de monitorizare (III)

- **Baza legală:**
 - legi constituționale sau organice (ES, FR, IT, **RO**)
 - legi ordinare (AT, DE, DK, PT, EL)
- **Mandat:**
 - Împuterniciri ample, relativ la regulile fiscale interne, nu neapărat cu referiri stricte la TSCG (DK, PT, SK, RO)
 - prevederi calibrate strict (FR)
 - prevederile largi cu cele particulare
- **Principiul “respectă sau explică”:**
 - dialog frecvent între autoritățile fiscale și instituția de monitorizare
 - guvernul justifică în fața Parlamentului orice dezacord cu Consiliul Fiscal (IE)
 - toate deciziile de politică fiscală evaluate și de banca centrală (EE)
- **Autonomie funcțională:** fără influențe din exterior, comunicare externă adecvată, proceduri de numire conform experienței și competenței, resurse corespunzătoare și acces optim la informații (CZ, IE, SK, [RO – prevederi incluse în legislație](#))